

K 41264030 : สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง

คำสำคัญ : ทักษะคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมือง

ไอฟาร์ เจริญชัย : ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองท่องเที่ยวในชนบท : กรณีศึกษาเมืองปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน (RELATIONSHIPS BETWEEN ATTITUDES OF LOCAL PEOPLE AND TOURISTS AND PHYSICAL CHANGES OF A RURAL TOURISM TOWN : THE CASE STUDY OF PAI, MAEHONGSON PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ : ผศ. ดร. รุจิโรจน์ อนามบุตร. 307 หน้า. ISBN 974-653-450-5

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมืองท่องเที่ยวในชนบท และศึกษาถึงปัจจัยต่างๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับทัศนคติข้างต้น เพื่อที่จะนำผลที่ได้มาเป็นพื้นฐานในการคิดหาแนวทางอนุรักษ์ลักษณะท้องถิ่นให้กับเมืองท่องเที่ยวประเภทนี้ โดยเลือกเมืองท่องเที่ยวขนาดเล็กทางตอนเหนือของประเทศไทย คือเมืองปาย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นกรณีศึกษา

การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำคัญ โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ส่วนที่หนึ่งจะเป็นการวัดทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามจะถูกขอให้ให้คะแนนความชอบกับชุดของภาพถ่ายเส้นที่จำลองการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพในเรื่องรูปแบบและความหนาแน่นของอาคารบ้านเรือนในบริเวณสำคัญของเมือง ส่วนที่สองจะเป็นการเก็บข้อมูลในเรื่องลักษณะเฉพาะส่วนบุคคลรวมทั้งพฤติกรรมและทัศนคติในด้านอื่นๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามที่อาจมีความสัมพันธ์กับทัศนคติที่พวกเขามองต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของเมือง แบบสอบถามมีทั้งหมด 444 ชุด ถูกแจกให้กับคนท้องถิ่น 230 ชุด ผู้บริหารเมือง 18 ชุด นักวิชาชีพท้องถิ่น 3 ชุด นักท่องเที่ยวชาวไทย 30 ชุด นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 125 ชุด และนักวิชาชีพส่วนกลาง 38 ชุด

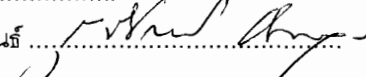
ผลการวิจัยพบว่าทัศนคติโดยรวมของประชาชนท้องถิ่นค่อนข้างเป็นไปในทิศทางเดียวกับนักท่องเที่ยว คืออยากให้เห็นเมืองมีลักษณะท้องถิ่นอยู่ แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าประชาชนท้องถิ่นมีแนวโน้มยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้มากกว่านักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยหลายๆ ตัวของทั้งประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติต่อการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพเมือง ในกรณีของประชาชนท้องถิ่น ปัจจัยที่ว่ามีได้แก่ ถิ่นกำเนิด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเมือง การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรท้องถิ่นในเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาเมือง ระดับการศึกษา สาขาอาชีพ ระดับรายได้ ประสบการณ์การท่องเที่ยวนอกเมือง มุมมองต่อการพัฒนา ฯลฯ ในกรณีของนักท่องเที่ยว ปัจจัยที่ว่ามีได้แก่ ความสะดวกสบายในการท่องเที่ยว ระยะเวลาที่คิดว่าจะพักอยู่ในเมือง ระยะเวลาที่พักอยู่ในเมือง จุดประสงค์ในการมา ประเภทแหล่งท่องเที่ยวที่ชอบ เพศ อายุ การเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความสนใจส่วนตัว ฯลฯ จากผลการวิจัยที่กล่าวข้างต้นทำให้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาและอนุรักษ์เมืองได้ว่า เมืองควรจะต้องมีการพัฒนาต่อไปพร้อมๆ กับการรักษาลักษณะท้องถิ่น โดยจะต้องอยู่ภายใต้ขอบเขตที่เป็นที่ยอมรับได้ของทั้งประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา ....

ลายมือชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ....